

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL UŽIMTUMO DIDINIMO 2014-2020 METŲ
PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (Nr. 13-0574-05-N)

2013-09-24 Nr.1374

Vilnius

1. **Projekto rengėjas** - Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

2. **Projekto tikslas, esmė.** Teikiamu Vyriausybės nutarimo projektu siūloma:

- patvirtinti Užimtumo didinimo 2014-2020 metų programą (toliau – Programa), kurią parengė Ministro Pirmininko 2012 m. vasario 15 d. potvarkiu Nr. 66 sudaryta darbo grupė;
- pasiūlyti savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant patvirtintą Programą.

Parengtos Programos strateginis tikslas - pasiekti kuo didesnę gyventojų užimtumą, kad kiekvienas gyventojas turėtų galimybę rasti turimą kvalifikaciją atitinkantį darbą ir užsitikrinti tinkamą pragyvenimo lygį. Išskiriami trys Programos tikslai bei nustatomi uždaviniai kiekvienam jų pasiekti:

1. Skatinti darbo vietų kūrimą ir darbo paklausą. (Uždaviniai - užtikrinti palankią verslo aplinką; skatinti investicijas ir darbo vietų, sukuriančių didesnę pridėtinę vertę ir kurioms reikia aukštesnės kvalifikacijos specialistų, kūrimą; ugdyti gyventojų verslumą ir remti verslo kūrimo iniciatyvas; skatinti darbo vietų kūrimą regionuose, ypač aukšto nedarbo lygio teritorijose.);
2. Didinti darbo jėgos kvalifikacijos atitiktį darbo rinkos reikmėms. (Uždaviniai – gerinti profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumą ir kokybę; užtikrinti kokybiškų įgūdžių įgijimą švietimo ir mokymo sistemoje; plėtoti kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą; plėtoti mokymosi visą gyvenimą sistemą, kaip išsilaikymo darbo rinkoje garantą.);
3. Laisvus darbo išteklius integruoti į darbo rinką ir joje išlaikyti. (Uždaviniai – užtikrinti greitą ir tvarų jaunimo perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką; skatinti vyresnio amžiaus darbuotojus ilgiau likti darbo rinkoje; sudaryti galimybes bedarbiams, ypač ilgalaikiams ir žemos kvalifikacijos, grįžti į darbo rinką; didinti neįgaliųjų dalyvavimą darbo rinkoje; sudaryti galimybes grįžtantiems emigrantams integruotis į darbo rinką.).

Siūloma, kad Programos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti ir planuojamiems rezultatams pasiekti būtų parengiamas tarpinstitucinis veiklos planas, kurį tvirtintų Vyriausybė. Programos įgyvendinimą koordinuotų Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Preliminarus lėšų poreikis Programai įgyvendinti – 1 100 mln. litų.

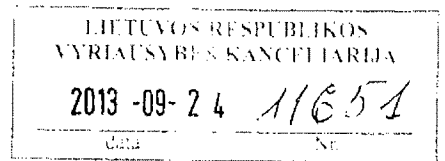
3. **Derinimas.** Projektas svarstytas 2013-08-06, 2013-08-20, 2013-09-10 ministerijų atstovų pasitarimuose ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos, Švietimo ir mokslo ministerijos, Ūkio ministerijos bei 2013-09-17 Vyriausybės Strateginio komiteto posėdyje išsakytas pastabas ir siūlymus.

4. **Dalykinio vertinimo išvada.** Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus vyriausioji specialistė

Aistė Zedelytė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2013-09-24 Nr. (13.1-51) SD - 6462
I

DĖL UŽIMTUMO DIDINIMO 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PROJEKTO

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 (Žin., 2013, Nr. 29-1406), VII skyriaus 74 punktą, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos patvirtinimo“ projektą (toliau – projektas), patikslintą pagal Vyriausybės kanceliarijos, Švietimo ir mokslo bei Ūkio ministerijų pastabas ir pasiūlymus.

Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos projektą parengė Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2013-02-15 potvarkio Nr. 66 „Dėl darbo grupės sudarymo“ 1 punkte nurodyta darbo grupė užimtumo didinimo klausimams spręsti, pasitelkusi ekspertus – mokslininkus bei socialinius partnerius.

Projekto tikslas – pasiekti kuo didesnę gyventojų užimtumą, kad kiekvienas žmogus turėtų galimybę rasti turimą kvalifikaciją atitinkantį darbą ir užsitikrinti tinkamą pragyvenimo lygį.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2003, Nr. 23-975; 2012, Nr. 124-6234), 36 punkto pirmąją pastraipą, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai išdėstomi toliau šiame lydraštyje.

Įgyvendinant projekto nuostatas, bus sudarytos palankios sąlygos verslui plėsti ir kurti naujas darbo vietas bei išlaikyti esamas, bus mažinama bendra reguliavimo našta ir didinamas darbo santykių lankstumas, mažės struktūrinis, ilgalaikis nedarbas, bus užtikrintas užimtumo politikos veiksmingumas, didinama motyvacija dalyvauti darbo rinkoje jaunimui, vyresnio amžiaus darbuotojams, neįgaliesiems, ilgalaikiams bedarbiams ir kitoms pažeidžiamoms visuomenės grupėms, kad būtų išnaudotas darbo jėgos potencialas ir sumažintas visuomenės senėjimo poveikis ekonomikos augimui, ūkio konkurencingumui ir našta socialinės apsaugos

sistemai.

Projekto įgyvendinimo priemonės bus finansuojamos iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme atitinkamoms institucijoms, atsakingoms už priemonių įgyvendinimą, patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų teisėtai gautų lėšų. Preliminarus lėšų poreikis Programai įgyvendinti 1100 mln. litų.

Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

Programos projekto rengimą koordinavo socialinės apsaugos ir darbo viceministras Aivaras Tušas (tel. 2664208, el. p. aivaras.tusas@socmin.lt).

Programos projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo departamentas (direktorius – Viktoras Majauskas, tel. 266 4285, el. p. viktoras.majauskas@socmin.lt), tiesioginiai rengėjai – Ramūnas Darulis, tel. 8 706 64226, el. p. ramunas.darulis@socmin.lt, ir Eglė Radišauskienė, tel. 8 706 64240, el. p. egle.radisauskiene@socmin.lt.

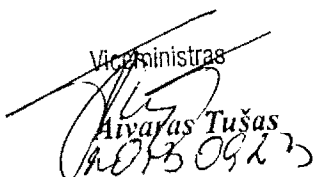
PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos projektas, 16 lapų.

Finansų ministras,
pavadaujantis socialinės apsaugos ir darbo
ministrę

Rimantas Šadžius

Viceministras

Aivaras Tušas
2013 09 23

Eglė Radišauskienė, tel. 2664240, el. p. Egle.radisauskiene@socmin.lt

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL UŽIMTUMO DIDINIMO 2014–2020 METŲ PROGRAMOS
PATVIRTINIMO

2013 m.

d. Nr.

Vilnius

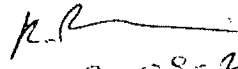
Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 (Žin., 2013, Nr. 29-1406), 74 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

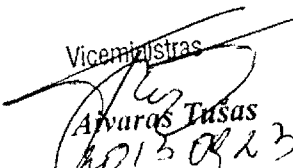
1. Patvirtinti Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programą (toliau – Programa) (pridedama).
2. Pasiūlyti savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant šiuo nutarimu patvirtintą Programą.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Rimantas Šadžius
Finansų ministras

2013.09.24

Viceministras
Arvydas Tušas
2013.09.23

2013.09.23

UŽIMTUMO DIDINIMO 2014–2020 METŲ PROGRAMA

I. ĮŽANGA

1. Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programa (toliau – Programa) parengta siekiant kompleksiskai spręsti šiuo metu itin aktualias gyventojų užimtumo problemas, sutelkiant verslo, švietimo ir darbo rinkos sektorius, taip pat įtraukiant socialinius partnerius ir savivaldybes į užimtumo politikos formavimą.

2. Programa atitinka Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 (Žin., 2012, Nr. 61-3050), ir 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 (Žin., 2012, Nr. 144-7430), 1 prioriteto „Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra“ 1.1 tikslo „Skatinti mokytis visą gyvenimą“, 2 prioriteto „Veikli ir solidari visuomenė“ ir 3 prioriteto „Ekonomikos augimui palanki aplinka“ nuostatas.

3. Programos parengimą lėmė:

3.1. Poreikis mažinti ekonomikos nuosmukio sukeltą nedarbą. Staigus Lietuvos Respublikos (toliau – Lietuva) ūkio susitraukimas 2009 metais, kai bendrasis vidaus produktas sumažėjo 14,8 proc., padarė neigiamą poveikį darbo vietoms ir sukėlė paklausos ir pasiūlos disproporciją darbo rinkoje – bedarbių skaičius per krizės piką 2010 metais išaugo iki 312,1 tūkst. Dirbančių pagal darbo sutartį, užimtų savo įmonėje arba savarankiškai dirbančių gyventojų skaičius 2009–2011 metų laikotarpiu sumažėjo 263,5 tūkst. ir 2012 metais siekė tik 84,1 proc. 2008 metų lygio. Atsigaunant ekonomikai, privatus sektorius nesukuria pakankamai darbo vietų, reikalingų nedarbui sumažinti. 2013 metų rugsėjo 1 d. šalyje buvo registruota 190,1 tūkst. bedarbių ir jie sudarė 10,4 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų.

3.2. Poreikis mažinti struktūrinį nedarbą. Darbo jėgos kvalifikacijos struktūra neatitinka darbo vietų kvalifikacinės struktūros ir kliudo verslo plėtrai bei kurti darbo vietas. Švietimo ir mokymo sistema nepakankamai greitai reaguoja į darbo rinkos poreikius ugdant tinkamus įgūdžius ir kompetencijas. Darbo rinkoje klostosi situacija, kai, esant aukštam nedarbo lygiui ir intensyviai emigracijai, laisvos darbo vietos neužimamos dėl kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo arba darbo ieškančių žmonių kompetencijų neatitikties laisvoms darbo vietoms užimti keliamiems reikalavimams.

3.3. Poreikis mažinti jaunimo nedarbą. Dėl nepakankamų profesinių įgūdžių ir darbo patirties stokos jaunimas (15–24 m.) yra pažeidžiamiausia grupė, susidurianti su integracijos į darbo rinką problemomis. Pastaruosius kelerius metus jaunimo nedarbo lygis Lietuvoje buvo vienas aukščiausių Europos Sąjungoje (toliau – ES) ir siekė 35,1 proc. (2010 m.). 2013 m. liepos mėnesio „Eurostat“ duomenimis, jaunimo nedarbo lygis sumažėjo iki 23,1 proc., šis rodiklis vis dar yra aukštas (ES vidurkis – 23,4 proc.). Padaugėjo nekvalifikuoto ir net pagrindinio išsilavinimo neturinčio jaunimo. Nedirbantis ir nesimokantis jaunimas stokoja paskatų mokytis, įgyti profesinę kvalifikaciją ar dirbti. Aukštas jaunimo nedarbo lygis gali padaryti neigiamą ilgalaikį poveikį – didėja rizika ir ateityje neturėti darbo, gauti mažesnes pajamas.

3.4. Poreikis mažinti ilgalaikį nedarbą. Dėl lėto ekonomikos atsigavimo ilgalaikio nedarbo lygis 2012 m. siekė 6,5 proc. ir viršijo ES šalių vidurkį (4,6 proc.). Tarp 2012 metais registruotų bedarbių beveik pusė darbo neturėjo daugiau kaip vienerius metus, kas ketvirtas – daugiau kaip dvejus metus. Su sunkumais darbo rinkoje susiduria žemą išsilavinimą turintys asmenys, ypač kaimo gyvenamųjų vietovių gyventojai, kuriems sunku vietinėje darbo rinkoje rasti turimą kompetenciją atitinkantį darbą. Ypač sudėtinga į darbo rinką integruoti skurdo ir socialinės atskirties riziką patiriančius asmenis, nes jie paprastai ilgą laiką būna ekonomiškai neaktyvūs, praradę ar neturintys darbinių įgūdžių, kvalifikacijos ar socialinių gebėjimų. Dėl nuolat aukšto ilgalaikio nedarbo lygio bedarbiai praranda motyvą dirbti, tampa socialiai atskirtais nuolatiniais socialinės paramos gavėjais. Tai sudaro kliūtis darbo rinkoje panaudoti bedarbių ir nuo darbo rinkos nutolusių neaktyvių gyventojų potencialą.

3.5. Poreikis reguliuoti emigracinių procesų poveikį darbo rinkai. 2009–2012 m. iš Lietuvos emigravo 220,4 tūkst. gyventojų. Daugiau kaip pusė jų (55,5 proc.) – 20–34 metų amžiaus. Dėl didelės emigracijos šalies gyventojų skaičius per šį laikotarpį sumažėjo 171,7 tūkst. Pagrindinės emigracijos priežastys – aukštas nedarbo lygis, netolygus darbo vietų pasiskirstymas šalyje bei žemas darbo užmokestis Lietuvoje. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. beveik 82 proc. emigrantų prieš išvykdamį nedarbo vienerius metus ir ilgiau. Tokia emigracijos struktūra yra pavojinga Lietuvos darbo rinkai ir visai socialinės apsaugos sistemai, nes mažina darbingo amžiaus gyventojų ir darbo jėgos skaičių, didina vidutinį darbo rinkos dalyvių amžių, spartina visuomenės senėjimą bei riboja galimybes padengti socialinės apsaugos išlaidas. Europos migracijos tinklo duomenimis, 2012 m., palyginti su 2011 metais, emigrantų sumažėjo 1,3 karto (12,8 tūkst.), o grįžtančių Lietuvos Respublikos piliečių daugėjo (padidėjo 3,3 tūkst.). Siekiant subalansuoti darbo rinką, stabdyti Lietuvos piliečių emigraciją bei susigrąžinti išvykusiuosius, svarbu vykdyti prevencinį darbą.

4. Programą sudaro 3 skyriai: „Įžanga“, „Programos tikslai ir uždaviniai“, „Programos įgyvendinimas“ ir priedas „Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir siekiamų jų reikšmių sąrašas“.

II. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Programos strateginis tikslas – pasiekti kuo didesnę gyventojų užimtumą, kad kiekvienas gyventojas turėtų galimybę rasti turimą kvalifikaciją atitinkantį darbą ir užsitikrinti tinkamą pragyvenimo lygį.

6. Pirmasis Programos tikslas – skatinti darbo vietų kūrimą ir darbo paklausą.

Spartus ūkio augimas ir verslo plėtra yra Lietuvos gyventojų užimtumo didinimo pagrindas. Verslas sukuria naujas įmones ir darbo vietas, atveria naujas rinkas, skatina įgyti naujų įgūdžių ir gebėjimų. Įvertinant tai, kad 99,4 proc. šalies įmonių dirba mažiau negu 250 darbuotojų, smulkusis ir vidutinis verslas yra svarbiausias naujų darbo vietų šaltinis. Pastaruosius metus Lietuvos gyventojų užimtumas labiausiai auga daugėjant užimtųjų privačiajame sektoriuje bei augant savarankiškai dirbančiųjų skaičiui (bendras savarankiškai dirbančių asmenų skaičius per 2012 metus išaugo 7,0 proc. (iki 124,6 tūkst. žmonių), privačiajame sektoriuje samdomų darbuotojų skaičius per 2012 metus išaugo 14,9 tūkst. Vis dėlto kol kas didelė dalis mažų ir vidutinių įmonių atsigauna ne itin sklandžiai ir nesugeba sugrįžti į prieš krizę buvusį lygį, todėl darbo vietų nesukuriama tiek, kad būtų galima sparčiai ir tvariai laisvus darbo išteklius įtraukti į darbo rinką. Spręsti gyventojų užimtumo didinimo problemas padės naujų įmonių kūrimo ir darbo vietų steigimo skatinimas, teikiant pagalbą verslo pradžiai ir didinant verslo paslaugų bei finansinių išteklių prieinamumą pradedantiesiems bei plėtojantiesiems verslą.

Siekiant, kad būtų kuriamos darbo vietos ir užimtumo lygis didėtų, Lietuvai reikia daugiau verslininkų. Norą būti verslininkais rodo 2012 m. „Eurobarometro“ tyrimo rezultatai: net 58 proc. apklausoje dalyvavusių lietuvių rinktusi savarankišką darbą (ES vidurkis – 37 proc.). Tačiau esami ir būsimi verslininkai susiduria su ne itin draugiška verslo aplinka: nėra sukurtos nuoseklios verslumo ugdymo sistemos, kuri baigus mokslus ir studijas skatintų jaunos asmenis pradėti verslą, sunku gauti kreditus ir patekti į rinkas, sudėtingos administracinio reguliavimo procedūros, griežtas darbo santykių reglamentavimas. Dėl šių priežasčių įkuriama palyginti mažai įmonių.

Vidaus ir užsienio investicijos yra svarbus darbo vietų kūrimą ir gyventojų užimtumą lemiantis veiksnys. Šalies verslo materialinės investicijos 2012 m., palyginti su 2011 m., išaugo 3,0 proc. (nuo 14,0 mlrd. Lt iki 14,4 mlrd. Lt), tačiau, atsižvelgiant į 2012 m. infliaciją, jos vis dar

yra 2011 m. lygio. Tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje 2012 m. gruodžio 31 d. sudarė 41,2 mlrd. litų, o jų suma Lietuvoje per 2012 m. padidėjo 3,1 mlrd. litų, tačiau bendras sukauptų tiesioginių užsienio investicijų lygis yra vienas mažiausių ES. Daugiausia investicijų koncentruojama didžiuosiuose šalies miestuose. Šaliai disponuojant ribotais finansiniais ištekliais, tiesioginės užsienio investicijos turi maksimaliai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir užimtumo didinimo šalies regionuose.

Šalies ūkyje trūksta darbo vietų aukštos kvalifikacijos specialistams. Lietuvoje dominuoja apdirbamoji pramonė, tačiau ūkio struktūra kinta, darydama įtaką darbo jėgos pasiskirstymui pagal atskiras ekonominės veiklos rūšis, t. y. iš gamybos ir žemės ūkio veiklos darbo jėga persiorientuoja į našesnį paslaugų sektorių. Skatinant darbo vietų kūrimą, svarbus yra ne kiekybinis, o kokybinis darbo vietos aspektas, todėl svarbu šalies ūkyje sukurti kuo daugiau naujų, kokybiškų darbo vietų, sukuriančių didesnę pridėtinę vertę, reikalaujančių aukštesnės kvalifikacijos specialistų, turinčių didesnę tikimybę ilgesnį laikotarpį išlikti darbo rinkoje. Kokybiškų darbo vietų skaičiaus didėjimas leistų ne tik sukurti didesnę pridėtinę vertę šalies ūkyje, padidinti darbo našumą, bet ir prisidėtų prie gyventojų užimtumo, užtikrinančio dirbantiesiems didesnes pajamas, gerėtų gyvenimo kokybė. Be to, sukūrus naujų darbo vietų aukštos kvalifikacijos specialistams, būtų galima tikėtis teigiamo poveikio kvalifikuotos darbo jėgos emigraciniams procesams. Šią problemą numatoma spręsti įgyvendinant pramonės, eksporto ir inovacijų, turizmo plėtros bei investicijų skatinimo priemones, kurios skatintų šių darbo vietų kūrimą.

Šalies regionuose, ypač kaimo vietovėse, kuriama neužtektinai darbo vietų. Ekonomiškai neišvystytuose regionuose didelė dalis kaimo gyventojų dirba tradiciniuose šalies ūkio sektoriuose: žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės. Netradicinių (alternatyvių) kaimo gyvenamosios vietovės ekonominės veiklos sričių plėtra yra nepakankama tam, kad būtų kuriamos naujos darbo vietos. Dėl regioninių verslo plėtros ir darbo vietų kūrimo skirtumų darbingo amžiaus gyventojų nedarbo lygis kaimo gyvenamosiose vietovėse yra 1,8 karto didesnis nei mieste.

7. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

7.1. užtikrinti palankią verslo aplinką. Sprendžiant šį uždavinį numatoma sudaryti palankesnes sąlygas verslo pradžiai, užtikrinti stabilią mokestinę aplinką, mažinti bendrą reguliavimo našą ir didinti darbo santykių lankstumą;

7.2. skatinti investicijas ir darbo vietų, sukuriančių didesnę pridėtinę vertę ir kurioms reikia aukštesnės kvalifikacijos specialistų, kūrimą. Sprendžiant šį uždavinį numatoma toliau tęsti investicijų pritraukimo iniciatyvas, akcentuojant atskirų regionų privalumus, plėtoti privačioms investicijoms reikalingą infrastruktūrą, skatinti klasterių plėtrą regionuose;

7.3. ugdyti gyventojų verslumą ir remti verslo kūrimo iniciatyvas. Sprendžiant šį uždavinį numatoma skatinti naujų įmonių kūrimą ir savarankišką veiklą, teikti konsultacinę pagalbą verslo pradžia, didinti verslo paslaugų bei finansinių išteklių prieinamumą pradedantiems ir plėtojantiems verslą asmenims, integruoti gyventojų verslumo ugdymą į šalies švietimo sistemą;

7.4. skatinti darbo vietų kūrimą regionuose, ypač aukšto nedarbo lygio teritorijose. Sprendžiant šį uždavinį numatoma sudaryti galimybes vietos lygmeniu plėtoti savivaldybių ir socialinių partnerių partnerystę, nukreiptą į darbo vietų kūrimą, toliau remti jaunuosius ūkininkus bei ne žemės ūkio paskirties verslą kaimo vietovėse, teikti paramą darbdaviams aukšto nedarbo lygio teritorijose.

8. Antrasis Programos tikslas – didinti darbo jėgos kvalifikacijos atitiktį darbo rinkos reikmėms.

Kvalifikuota darbo jėga, gebanti prisitaikyti prie rinkos pokyčių, yra viena iš svarbiausių užimtumo didinimo sąlygų. Švietimo sistemai tenka svarbiausias vaidmuo kuriant aktyviai darbo rinkoje dalyvaujančią visuomenę, kurios visi nariai nuolat aktyviai įgyja, atnaujiną ir plečia savo kompetencijas bei produktyviai jas taiko šalies ūkyje.

Kvalifikuotai darbo jėgai parengti reikia modernizuoti profesinį mokymą, tobulinti studijų turinį ir procesą. Turi būti siekiama, kad studijų ir mokymo programų pasiūla jaunimui ir suaugusiems atitiktų darbdavių ir regionų ūkio poreikius. Užtikrinant praktinio mokymo kokybę svarbu sudaryti kuo daugiau galimybių besimokantiems įgyti konkrečių praktinių įgūdžių realiose darbo vietose (taip pat ir pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma), o tam būtinas aktyvus darbdavių dalyvavimas rengiant bei įgyvendinant mokymo ir studijų programas.

Siekiant didinti švietimo sistemos veiksmingumą, būtina remtis žmogiškųjų išteklių ir darbo rinkos stebėsenos ir prognozavimo sistemų duomenimis. Kompetencijų pasiūlos ir paklausos darbo rinkoje prognozavimo sistema vis dar yra fragmentiška, todėl nei gyventojai, nei už švietimo organizavimą atsakingos institucijos neturi užtektinai informacijos apie kompetencijų poreikį darbo rinkoje. Darbo rinkos ir žmogiškųjų išteklių stebėjimas ir prognozavimas sudarytų galimybes įvertinti darbo rinkos ir žmogiškųjų išteklių raidos tendencijas, padėtų gauti objektyvią informaciją apie struktūrinius ūkio pokyčius, darbo vietų atskiruose ūkio sektoriuose kiekybinius ir kokybinius pokyčius, prognozuojamus darbo jėgos kompetencijų poreikius atskiruose ūkio sektoriuose.

Būtina stiprinti profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų sistemą, spręsti jos finansavimo klausimus, kad šios paslaugos būtų kokybiškos ir prieinamos besimokantiems, nedirbantiems ir nesimokantiems, taip pat dirbantiems asmenims. Profesinio orientavimo (karjeros) paslaugos (ugdymas karjerai, profesinis veiklinimas, informavimas ir konsultavimas), teikiamos asmenims bet kuriuo gyvenimo etapu, yra labai svarbus veiksnys, padedantis gerinti švietimo ir

darbo rinkos veiksmingumą: mažinti ankstyvą pasitraukimą iš švietimo sistemos, pasirinkti profesiją, įgyti reikiamų įgūdžių ir kt. Šios paslaugos padeda asmenims sąmoningai rinktis jiems tinkamas švietimo ir užimtumo galimybes, sudaro sąlygas įgyti karjeros kompetencijų, aktyviai kurti savo karjerą (t. y. visą gyvenimą trunkančią asmeniui ir visuomenei reikšmingų asmens mokymosi, saviraiškos ir darbo patirčių seką).

Siekiant užtikrinti darnų vystymąsi, būtina plėtoti neformaliojo ugdymo formų įvairovę ir prieinamumą regionuose. Reikia pripažinti, kad vis dar per mažai išplėtotą neformaliojo švietimo, darbo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo sistema. Būtina toliau plėtoti neformaliojo švietimo sistemą ir taip skatinti mokytis, ypač jaunimą, pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas. Taip pat labai svarbu skatinti lanksčių mokymosi formų ir metodų plėtrą, tai prisidėtų prie besimokančiųjų motyvacijos stiprinimo.

Aktyvus suaugusiųjų mokymas yra ypač svarbi nuolatinio asmeninio tobulėjimo ir gebėjimo prisitaikyti prie kintančios darbo rinkos sąlyga, tačiau formaliojo švietimo sistema yra nepakankamai prisitaikiusi prie augančio poreikio teikti mokymosi visą gyvenimą paslaugas. Žemesnės kvalifikacijos asmenys mokymosi visą gyvenimą procese dalyvauja kelis kartus rečiau nei turintieji aukštesnę kvalifikaciją. Pastarųjų kvalifikacijos tobulinimas ir perkvalifikavimas yra silpniausia neformalaus suaugusiųjų švietimo sistemos dalis. Kartu reikia pažymėti, kad aukštųjų mokyklų dalyvavimas teikiant mokymosi visą gyvenimą paslaugas turėtų būti labiau skatintinas, rengiant aukštos kvalifikacijos specialistus.

9. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

9.1. gerinti profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumą ir kokybę. Sprendžiant šį uždavinį numatoma stiprinti profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų sistemą, remiant įvairių formų profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų teikimą realioje ir virtualioje aplinkoje, sprendžiant jos finansavimo klausimus, kad šios paslaugos būtų kokybiškos ir prieinamos tiek besimokantiems, tiek nedirbantiems bei nesimokantiems asmenims;

9.2. užtikrinti kokybiškų įgūdžių įgijimą švietimo ir mokymo sistemoje. Sprendžiant šį uždavinį numatoma modernizuoti profesinį mokymą, tobulinti studijų turinį ir procesą, gerinti praktinio mokymo kokybę, sudaryti sąlygas įgyti daugiau praktinių įgūdžių realiose darbo vietose, optimizuoti profesinio mokymo įstaigų tinklą ir programų pasiūlą atsižvelgiant į regionų ūkio poreikius ir perspektyvas bei planuoti priėmimą į profesines ir aukštąsias mokyklas, remiantis specialistų pasiūlos ir paklausos darbo rinkoje prognozių duomenimis;

9.3. plėtoti kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą. Sprendžiant šį uždavinį numatoma pertvarkyti ir plėtoti kvalifikacijų ir kompetencijų pripažinimo sistemas, kurios užtikrintų formaliuoju, neformaliuoju ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų vertinimą ir

pripažinimą tam, kad asmenys, galėtų greičiau įgyti pageidaujamą išsilavinimą (mokydamiesi pagal atskirus programų modulius) arba gautų įgytos kvalifikacijos patvirtinimą ir greičiau integruotųsi į darbo rinką;

9.4. plėtoti mokymosi visą gyvenimą sistemą, kaip išsilaikymo darbo rinkoje garantą. Sprendžiant šį uždavinį numatoma sukurti ir įgyvendinti, bendradarbiaujant su darbdaviais ir kitais socialiniais partneriais, absolventų integravimosi į darbo rinką (stažuotojo ir kt.) schemas tam, kad įmonėse ar organizacijose jie įgytų konkrečių darbdavių pageidaujamų praktinių įgūdžių. Remti institucijų partneryste grindžiamo mokymosi visą gyvenimą paslaugų kūrimo iniciatyvas, diegti naujus neformaliojo suaugusiųjų švietimo finansavimo modelius.

10. Trečiasis Programos tikslas – laisvus darbo išteklius integruoti į darbo rinką ir joje išlaikyti.

Šio tikslo siekiama, nes, įvertinus tai, kad visuomenė senėja, trūksta kvalifikuotų darbuotojų, emigracija mažina šalies darbo jėgos potencialą, būtina sutelkti visus darbingo amžiaus Lietuvos gyventojus, paskatinti juos aktyviai dalyvauti ekonominėje veikloje bei integruotis į darbo rinką ir kuo ilgiau joje išlikti.

Lietuvoje jaunimui yra sunku įsidarbinti. Šalyje vis dar yra aukštas jaunimo nedarbo lygis. 2013 m. rugsėjo 1 d. buvo įregistruota 24 tūkst. jaunų bedarbių iki 25 metų amžiaus. Esminės jaunimo nedarbo priežastys kiekvienu atskiru atveju yra skirtingos – išsilavinimo, profesinio pasirengimo stoka, darbo patirties trūkumas, įgytų profesinių žinių neatitiktis darbo rinkos poreikiams, atkaklumo ar darbo paieškos įgūdžių trūkumas, nepakankama pagalba žengiant pirmuosius žingsnius darbo rinkoje. Todėl jaunimo nedarbo lygio mažinimas turi būti nukreiptas ne į pasekmių amortizavimą, bet į jaunimo nedarbo priežasčių šalinimą, o pagalba darbo neturinčiam jaunuoliui teikiama atsižvelgiant į jo individualius poreikius. Jaunimą reikia skatinti baigti mokyklą bei įgyti kvalifikaciją. Įgūdžių ugdymas turėtų būti neatsiejamas nuo praktinių darbo įgūdžių tobulinimo. Mokymas darbo vietoje, praktika ir stažuotės įmonėse yra itin svarbūs, nes suteikia jaunuoliams galimybę įgyti ne tik reikiamų įgūdžių, bet ir darbo patirties. Labai svarbu skatinti jaunuolių savarankišką darbą ir plėtoti veiksmingą jaunimo verslo kūrimo iniciatyvų rėmimą. Būtina remti jaunimą perėjimo iš švietimo sistemos į darbo rinką procese, užtikrinant, kad visi jaunuoliai iki 25 metų amžiaus per keturių mėnesių laikotarpį nuo darbo netekimo arba formaliojo mokymo užbaigimo gautų tinkamą darbo pasiūlymą arba tęstų mokslus, įskaitant ir mokymą, organizuojamą pameistrystės forma, turėtų galimybę atlikti praktiką arba stažuotis.

Vyresnio amžiaus asmenims trūksta kvalifikacijos ir motyvacijos likti darbo rinkoje. Šių asmenų padėtis darbo rinkoje nėra stabili, jų išsilavinimas ar bendrieji gebėjimai dažnai nepakankamai atitinka darbo rinkos poreikius, jiems trūksta pasitikėjimo ir motyvacijos tobulinti

savo žinias ir gebėjimus, siekiant kuo ilgiau išlaikyti profesinę kvalifikaciją. Būtina skatinti mokymosi visą gyvenimą iniciatyvą, darbdavių pakantumą vyresnio amžiaus darbuotojams. Be to, reikėtų nepamiršti, kad vyresnio amžiaus asmenų įgyta darbo patirtis galėtų ir turėtų būti perduodama jaunimui.

Darbo rinkoje neišnaudojamas ilgalaikių bedarbių potencialas. Pastaraisiais metais auga nekvalifikuotų ar kvalifikaciją praradusių bedarbių dalis, daugėja ilgalaikių bedarbių, nepasirengusių konkuruoti darbo rinkoje, ypač kaimo gyvenamosiose vietovėse. Kvalifikacijos ir motyvacijos dirbti stoka yra pagrindinė kliūtis integracijai į darbo rinką. Bendra aktyvios darbo rinkos priemonių aprėptis ir atskiroms priemonėms skiriamas finansavimas yra nepakankami, priemonės yra nepakankamai orientuotos į žemos kvalifikacijos darbuotojus ir ilgalaikius bedarbius, todėl būtina nukreipti išteklius į aktyvios darbo rinkos politikos priemones, kartu didinant jų aprėptį ir veiksmingumą.

Darbo sąlygos ir švietimo sistema nepritaikyta neįgaliesiems. Šiuo metu Lietuvoje yra apie 170 tūkst. darbingo amžiaus neįgaliųjų, iš jų dirba tik 28 proc. Neįgalieji gali dirbti pagal negalios pobūdį pritaikytoje darbo vietoje, tačiau neįgaliųjų poreikiams nevisiškai pritaikyta viešoji ir darbo aplinka riboja šių asmenų dalyvavimą darbo rinkoje, o švietimo sistema – galimybes įgyti profesinę kvalifikaciją. Būtina skatinti visuomenės ir darbdavių pakantumą neįgaliesiems darbuotojams. Puikus to pavyzdys – socialinės integracijos projektas „Darbo link“, tapęs Europos Komisijos (EK) organizuotų apdovanojimų „RegioStars 2013“ laureatu.

Per menką laisvą darbo išteklių integraciją į darbo rinką lemia ir išaugusi emigracija. Galimybės įsidarbinti geromis sąlygomis ir uždirbti oriai gyventi pakankamą darbo užmokestį turėtų prisidėti prie migracijos prevencijos. Taip pat būtina skatinti aktyvią Lietuvos reemigracijos politiką, sietiną su palankių sąlygų grįžtantiems emigrantams sudarymu, pagalbos jiems integruojantis į darbo rinką teikimu.

11. Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

11.1. užtikrinti greitą ir tvarų jaunimo perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką. Sprendžiant šį uždavinį numatoma teikti pagalbą jaunuoliams iki 25 metų amžiaus, kurie per keturių mėnesių laikotarpį nuo darbo netekimo arba formaliojo mokymo užbaigimo gautų tinkamą darbo pasiūlymą arba tęstų mokslus, įskaitant ir mokymą, organizuojamą pameistrystės forma, turėtų galimybę atlikti praktiką arba stažuotis konkrečioje įmonėje, tęsti paramos teikimą darbdaviams, kurie kuria naujas darbo vietas bei į pirmą darbo vietą įdarbina jaunimą, tobulinti jaunimo profesijos įgūdžius realioje darbo vietoje, mokantis pameistrystės forma, atliekant praktiką ar stažuotę įmonėje, skatinti jaunuolių savarankišką darbą ir remti jaunimo verslo kūrimo iniciatyvas;

11.2. skatinti vyresnio amžiaus darbuotojus ilgiau likti darbo rinkoje. Sprendžiant šį uždavinį numatoma sudaryti palankias sąlygas dirbti sulaukus pensinio amžiaus, skatinti vyresnio amžiaus darbuotojų mokymąsi taikant lanksčias suaugusiųjų mokymo formas, suteikti vyresnio amžiaus bedarbiams įgūdžių atnaujinimo ir perkvalifikavimo galimybę, taikyti tikslines paskatas įdarbinti vyresnio amžiaus darbuotojus, remti vyresnio amžiaus asmenų įgytos darbo patirties perdavimą jaunimui, panaudojant įvairias patirties perdavimo formas;

11.3. sudaryti galimybes bedarbiams, ypač ilgalaikiams ir žemos kvalifikacijos, grįžti į darbo rinką. Sprendžiant šį uždavinį numatoma didinti darbo rinkos paslaugų prieinamumą, orientuojantis į individualius poreikius, tobulinti bedarbių įvertinimo ir profiliavimo sistemą, vykdyti ilgalaikių bedarbių aktyvinimo priemonės, motyvuojančias dirbti, didinti aktyvios darbo rinkos politikos priemonių finansavimą, jų aprėptį ir efektyvumą, taikyti lanksčius ilgalaikių ir žemos kvalifikacijos bedarbių perkvalifikavimo modelius, kad bedarbiai per trumpą laikotarpį būtų apmokyti tam tikros specialybės, skatinti bedarbius pradėti savarankiškai dirbti, ypač kaimo gyvenamosiose teritorijose;

11.4. didinti neįgaliųjų dalyvavimą darbo rinkoje. Sprendžiant šį uždavinį numatoma padidinti neįgaliųjų socialinės ir profesinės reabilitacijos sistemų aprėptį ir veiksmingumą, suformuoti neįgaliųjų įdarbinimo tarpininkavimo ir palaikymo darbo vietoje įsidarbinus sistemą, plėtoti lanksčias ir inovacines užimtumo formas ir švietimo sistemos galimybes, atsižvelgiant į turimą negalią, pritaikyti darbo aplinką neįgaliųjų reikmėms, tobulinti socialinių įmonių veiklos teisinę bazę bei neįgaliųjų įdarbinimo rėmimo sistemą;

11.5. sudaryti galimybes grįžtantiems emigrantams integruotis į darbo rinką. Sprendžiant šį uždavinį numatoma teikti informaciją ir konsultacijas apie įsidarbinimo, profesinio mokymo, verslo steigimo bei plėtros sąlygas ir galimybes Lietuvoje, suformuoti institucinę sistemą, skirtą glaudiems ryšiams su užsienyje gyvenančiais Lietuvos ekonominiais migrantais palaikyti ir bendradarbiauti su veikiančiomis lietuvių bendruomenėmis, užtikrinti užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių vaikams galimybes integruotis į Lietuvos bendrojo lavinimo sistemą ir sudaryti palankias sąlygas stoti į Lietuvos aukštąsias mokyklas, teikti pagalbą reemigrantams integruojantis į darbo rinką, sudaryti galimybes įsidarbinti geromis sąlygomis ir uždirbti oriai gyventi pakankamą darbo užmokestį.

III. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

12. Programos įgyvendinimą koordinuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

13. Įgyvendinant Programą dalyvauja Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo, Ūkio, Žemės ūkio, Vidaus reikalų ministerijos, šioms ministerijoms pavaldžios ir kitos su užimtumo iniciatyvomis susijusios institucijos, taip pat kitos ministerijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos. Įgyvendinant Programą taip pat siūloma dalyvauti savivaldybėms ir socialiniams partneriams.

14. Programos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti ir planuojamiems rezultatams pasiekti parengiamas tarpinstitucinis veiklos planas, kurį tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

15. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme atitinkamoms institucijoms, atsakingoms už programos veiksmų įgyvendinimą, patvirtintų bendrųjų asignavimų, Užimtumo fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos Sąjungos struktūrinių fondų bei kitų teisėtai gautų lėšų. Preliminarus lėšų poreikis Programai įgyvendinti – 1 100 mln. litų.

16. Programos įgyvendinimo stebėseną ir pasiektos pažangos vertinimą atlieka Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Įgyvendinant Programą dalyvaujančios institucijos teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą.

17. Informaciją apie tarpinstitucinio veiklos plano priemonių vykdymą ir rodiklių pokyčius Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2 kartus per metus (už pusmetį ir metus). Informaciją apie programos įgyvendinimą – analitinę informaciją apie pasiektus rezultatus, sukurtą naudą visuomenei, kylančias problemas ir kitus svarbius teigiamus bei neigiamus aspektus – ministerija teikia metinėje veiklos ataskaitoje.

18. 2017 m. atliekamas Programos įgyvendinimo pažangos tarpinis vertinimas. Atsižvelgiant į vertinimo išvadas, gali būti peržiūrimi Programos tikslai ir uždaviniai, taip pat jų vertinimo kriterijai, rengiamas Programos pakeitimo projektas, kuris turi būti viešai svarstomas ir derinamas.

19. Metiniai Programos įgyvendinimo rezultatai skelbiami viešai.

Rimantas Šadžius

Finansų ministras

R. Šadžius
2013-05-24

Viceministras
Alvydas Tušas
2013-05-23

[Signature]

19

Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos
priedas

UŽIMTUMO DIDINIMO 2014–2020 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJŲ IR SIEKIAMŲ JŲ REIKŠMIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija
					Pradinė rodiklio reikšmė 2012 m.	2016 metų	2020 metų	
1.	Pasiekti kuo didesnį gyventojų užimtumą, kad kiekvienas gyventojas turėtų galimybę rasti turimą kvalifikaciją atitinkantį darbą ir užsitikrinti tinkamą pragyvenimo lygį			20–64 metų gyventojų užimtumo lygis (proc.) (Lietuvos įsipareigojimas pagal strategiją „Europa 2020“)	68,7	70,7	72,8	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
2.		1. Skatinti darbo vietų		Užimtųjų (15–64 m.) skaičiaus padidėjimas,	-	13,4	28,3	Socialinės apsaugos ir darbo

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanči institucija
					Pradinė rodiklio reikšmė 2012 m.	2016 metų	2020 metų	
		kūrimą ir darbo paklausą		palyginti su 2012 m. (1247 tūkst.) (proc.)				ministerija
3.			1.1. Užtikrinti palankią verslo aplinką	Verslo aplinkos indeksas; Pasaulio banko tyrimas, vieta	27	22	15	Ūkio ministerija
4.			1.2. Skatinti investicijas ir darbo vietų, sukuriančių didesnę pridėtinę vertę ir kurioms reikia aukštesnės kvalifikacijos specialistų, kūrimą	Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, tūkst. Lt Darbo našumo indeksas (vienam užimtajam, proc.)	13,85 132,1	17,16 145,6	20,86 162,0	Ūkio ministerija
5.			1.3. Ugdyti gyventojų verslumą ir remti verslo kūrimo iniciatyvas	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius ir fizinių asmenų, vykdančių individualią veiklą pagal verslo liudijimą ir vykdančių individualią veiklą pagal verslo pažymą, skaičius vienam tūkst. gyventojų	63,9	70	75	Ūkio ministerija
6.			1.4. Skatinti darbo vietų kūrimą regionuose, ypač aukšto nedarbo lygio teritorijose	Kaimo gyvenamųjų vietovių gyventojų (15–64 m.) užimtumo lygis (proc.)	53,5	56,5	60,3	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanči institucija
					Pradinė rodiklio reikšmė 2012 m.	2016 metų	2020 metų	
7.		2. Didinti darbo jėgos kvalifikacijos atitiktį darbo rinkos reikmėms		Aukštųjų mokyklų absolventų, registruotų teritorinėse darbo biržose (po metų nuo baigimo), dalis (proc.) Profesinio mokymo įstaigų absolventų, registruotų teritorinėse darbo biržose (po metų nuo baigimo), dalis (proc.)	6,2 21,4	5,5 20	5 18	Švietimo mokslo ministerija ir
8.			2.1. Gerinti profesinio orientavimo (karjeros) paslaugų prieinamumą ir kokybę	18–24 m. jaunimo, neturinčio vidurinio išsilavinimo ir nebelankančio mokyklos, dalis („Eurostat“) (proc.) Profesinės kvalifikacijos neturinčių jaunų bedarbių dalis, palyginti su registruotų jaunų bedarbių skaičiumi (proc.)	6,5 52,1	Ne daugiau kaip 8,9 42	Ne daugiau kaip 8,9 30	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
9.			2.2. Užtikrinti kokybiškų įgūdžių įgijimą švietimo ir mokymo sistemoje	Studijų programų, akredituotų 6 metams, dalis (proc.), palyginti su visomis akredituotomis programomis Modulinių profesinio mokymo programų dalis (proc.),	47 10	60 20	80 30	Švietimo mokslo ministerija ir

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanči institucija
					Pradinė rodiklio reikšmė 2012 m.	2016 metų	2020 metų	
				palyginti su visomis formaliojo profesinio mokymo programomis				
10.			2.3. Plėtoti kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemą	Aukštųjų mokyklų, kuriose įdiegtas neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų formalizavimo sistemos modelis, dalis (proc.) Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose buvo vertintos neformaliuoju darbo ir savišvietos būdu įgytos kompetencijos, dalis (proc.)	12 5,2	90 7	100 10	Švietimo mokslo ministerija ir
11.			2.4. Plėtoti mokymosi visą gyvenimą sistemą, kaip išsilaikymo darbo rinkoje garantą	Mokymosi visą gyvenimą lygis 25–64 m. (proc.) („Eurostat“)	5,2	7,6	10	Švietimo mokslo ministerija ir
12.		3. Laisvus darbo išteklius integruoti į darbo rinką ir joje išlaikyti		15–64 m. amžiaus gyventojų darbo jėgos aktyvumo lygis (proc.)	71,9	73,7	75,4	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
13.			3.1. Užtikrinti greitą	Jaunimo (15–24 m.) užimtumo	21,6	26,6	32,6	Socialinės

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanči institucija
					Pradinė rodiklio reikšmė 2012 m.	2016 metų	2020 metų	
			ir tvarų jaunimo perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką	lygis (proc.) Nedirbančio, nesimokančio ir nedalyvaujančio praktikoje jaunimo (neaktyvių asmenų) (15–24 m.) dalis (proc.)	11,1	8,9	6,6	apsaugos ir darbo ministerija
14.			3.2. Skatinti vyresnio amžiaus darbuotojus ilgiau likti darbo rinkoje	Vyresnio amžiaus (55–64 m.) gyventojų užimtumo lygis (proc.)	50,5	51,5	53,5	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
				Pasitraukimo iš darbo rinkos vidutinis amžius	62,3	63	64	
15.			3.3. Sudaryti galimybes bedarbiams, ypač ilgalaikiams ir žemos kvalifikacijos, grįžti į darbo rinką	Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.)	6,5	5,2	3,5	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
				Dalyvaujančių aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse bedarbių dalis iš visų bedarbių metų pradžioje (proc.)	28,8	35	50	
16.			3.4. Didinti neįgaliųjų dalyvavimą darbo rinkoje	Dirbančių darbingo amžiaus neįgaliųjų dalis, palyginti su bendru darbingo amžiaus neįgaliųjų skaičiumi (proc.)	28	32	38	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
17.			3.5. Sudaryti galimybes	Grįžtančių emigrantų skaičiaus padidėjimas, palyginti su 2012	-	22	25	Socialinės apsaugos ir darbo

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanči institucija
					Pradinė rodiklio reikšmė 2012 m.	2016 metų	2020 metų	
			grįžtantiems emigrantams integruotis į darbo rinką	m. (17 357) (proc.)				ministerija

Rimantas Šadžius
Finansų ministras

R.Š.
2013-08-24

Alvaras Tuskys
Vice ministras
2013-08-23

R.Š.
2013-08-23

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL UŽIMTUMO
DIDINIMO 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(Nr. 13-0574-03-N) (TAIS Nr. 13-1939-05)**

2013-08-28 Nr. NV-~~1114~~

Vilnius

Įvertinę patikslinto Vyriausybės nutarimo projekto (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo tvirtinama Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programa (toliau – Programa), atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytina pakartotinai įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2013-07-26 išvadoje Nr. NV-856 pateiktą 3 pastabą ir papildyti Programos IV skyrių pastaboje nurodytuoju aspektu, t. y., nurodyti ne tik koordinuojančią, bet ir *dalyvaujančias institucijas*, kurios, vadovaujantis Strateginio planavimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (toliau – Planavimo metodika), nuostatomis ir yra atsakingos už priemonių įgyvendinimo užtikrinimą (pvz., nurodyti ministerijas, šioms ministerijoms pavaldžias institucijas ir kitas su užimtumo didinimu susijusias institucijas, įstaigas, kurios dalyvauja įgyvendinant Programą). Be to, siūlytina Nutarimo projekte bei Programoje nuosekliai vartoti „institucijų, dalyvaujančių Programos įgyvendinime“ sąvoką (jei reikalinga, atitinkamą šios sąvokos trumpinį), kuri vartojama Planavimo metodikoje (atitinkamai tikslintini Nutarimo projekto 2 ir 3 punktai bei Programos 16, 19, 21 punktai).

2. Siūlytina įvertinti Nutarimo projekto 3 punkte dėstomų nuostatų, dubliuojančių Programos 21 ir 22 punkto nuostatas, tikslingumą. Svarstyтина, ar *nebūtų tikslinga iš viso jų atsisakyti*. Be to, pastebėtina, kad Nutarimo 3 punkte dėstomos nuostatos turėtų būti tikslinamos: siūlytina sukonkretinti „atsakingų vykdytojų“ formuluotę, kuri Nutarimo projekte nėra teisiškai apibrėžta; suderinti šiame punkte nurodytų ataskaitų teikimo terminų rašybą (vietoj žodžių „vasario 15 dienos“ įrašyti „vasario 15 d.“); atsižvelgiant į tai, kad pavedama tvirtinti atitinkamų metų Programos *įgyvendinimo veiksmų planus*, Nutarimo projekto 3 punkto formuluotėje nurodytos Programos *priemonių įgyvendinimo* praėjusių metų ataskaitos pavadinimas derintinas su nurodytojo veiksmų plano pavadinimu; Nutarimo projekto 3 punkto nuostatą (analogiškai Programos 22 punktą) siūlytina papildyti, nustatant, kad socialinės apsaugos ir darbo ministras *metinėje veiklos ataskaitoje*

Kasmet teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei informaciją apie Programos įgyvendinimo rezultatus.

3. Santrumpa „BVP“ yra vartojama Programos 3.1 punkte pirmą kartą, todėl turėtų būti atskleista. Taip pat, siūlytina, Programos tekste pirmą kartą vartojant žodžius „Lietuvos Respublika“, pvz., Programos 3.2 punkte, nurodyti trumpinį „Lietuva“ ir jį toliau tekste nuosekliai vartoti. Programos 11.4 punkte vietoj „neįgalių gyventojų“ siūlytina įrašyti tekste vartojamą sąvoką „neįgalieji“ arba „neįgalūs asmenys“. Be to, tais atvejais, kai Programos tekste yra pateikiami statistiniai duomenys ar Programos nuostatomis pagrįsti naudojama oficialiai pateikta informacija, nurodytini ir oficialaus paskelbimo šaltiniai.

4. Nutarimo projekto preambulėje nurodytina ne Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių, patvirtintų Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr.228, „VII skyriaus 74 priemonė“, o „74 punktas“.

5. Atsižvelgiant į tai, kad Programos įgyvendinimo veiksmų planai rengiami įgyvendinti Programos (nustatytos trukmės planavimo dokumento) tikslus ir uždavinius, nėra aiškus Nutarimo projekto 2.3 punkto bei Programos 17 punkto nuostatų, nustatančių 2014–2020 metų Programos įgyvendinimo veiksmų planą ilgesniam (nei Programos trukmė) laikotarpiui, t. y., iki 2022 metų, tikslingumas, pagrįstumas bei šių nuostatų įgyvendinimas, pavyzdžiui, nėra aišku, kokios priežastys lemia būtent tokios trukmės Programos įgyvendinimo veiksmų reikalingumą; kada ir kaip galėtų būti vertinami galutiniai pasiekti Programos įgyvendinimo rezultatai, kokiais vertinimo kriterijais bei rodikliais būtų vadovaujamasi, jei Programos priedas tokio laikotarpio nenustato ir pan. Todėl siūlytina teikime Vyriausybei nurodyti tokį siūlymą priežastis arba atitinkamai tikslinti minėtas Nutarimo projekto bei Programos nuostatas.

6. Programos priedo antraštėje tikslintinas Programos pavadinimas bei pakartotinai siūlytina taisyti antraštėje nurodomą Programos įgyvendinimo laikotarpį, vietoj „skaičiaus 2012“ įrašant skaičių „2014“.

7. Pakartotinai siūlytina įvertinti pirmiau minėtos Teisės departamento išvados 13 pastabą (dėl lėšų poreikio (bent *preliminaraus*, atsižvelgiant į Programos trukmę,) šiai programai įgyvendinti nurodymo teikime).

Teisės departamento direktorius

Rimvydas Pilibaitis

Tatjana Knyzienė, 8 706 63862, t.knyziene@lr.lt

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Užimtumo didinimo 2014 -2020 metų programos patvirtinimo (Nr.13-0574-0~~5~~IN) (13-1939-0~~5~~)

Pranešėjas: socialinės apsaugos ir darbo ministrė A.Pabedinskiene

Dalyvauja: SADM Darbo departamento Darbo rinkos skyriaus vedėjas V.Gumuliauskas

Klausimo kuratorius: N.Makštelienė

[Signature]
2013 07 30

Pateikta ministerijų atstovų pasitarimui 2013-07-30 (parašas, data) 2013-08-03 Apsvarstyta 2013-08-06 (data) 2013-08-20 2013-09-10	<i>Posėdžių rengimo skyriaus vyriausioji specialistė Ž. Jaruševičienė</i> 1. Pateikta SADM vertinti ŠMM, ŽŪM, FM TM, VK Strateginio planavimo ir šiluminės šilumos ir energijos valdymo ir socialinės apsaugos departamente Nacionalinių ir mechanizmo tikslų šilumos pastabas 2. Pateikta projekto, nurodyti MAP Siūlyti klausimo svarstymą atlikti.
Papildoma informacija apie projekto svarstymą (gautas patikslintas projektas, pateiktas svarstyti Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje)	<i>patvirtinti patikslinti projekto Nr. 3</i> <i>[Signature]</i> 2013 09 02 1. Pateikta SADM vertinti ŠMM, ŽŪM, VK šiluminės šilumos ir energijos valdymo ir socialinės apsaugos departamente Strateginio planavimo ir šiluminės šilumos pastabas 2. Pateikta projekto, nurodyti: Nurodyti Strateginio me komitete